

SYVENTÄVÄN KÄYTÄNNÖN HARJOITTELUN PERIAATTEET

Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan suu- ja leukasairauksien osasto, Itä-Suomen yliopiston terveystieteiden tiedekunnan hammaslääketieteen yksikkö, Oulun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan suun terveyden tutkimusyksikkö ja Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan hammaslääketieteen laitos (*jäljempänä yhteisellä nimikkeellä "hammaslääketieteen yksikkö"*) ovat 26.2.2013 sitoutuneet noudattamaan seuraavia periaatteita koskien hammaslääketieteen lisensiaatin tutkintoon sisältyvää syventävää käytännön harjoittelua (*jäljempänä "harjoittelu"*):

Periaatteissa käytettyjä määritelmiä

Näissä periaatteissa tarkoitetaan

- 1) *hammaslääketieteen yksiköllä* Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan suu- ja leukasairauksien osastoa, Itä-Suomen yliopiston terveystieteiden tiedekunnan hammaslääketieteen yksikköä, Oulun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan suun terveyden tutkimusyksikköä ja Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan hammaslääketieteen laitosta
- 2) *kliinisen hoitoharjoittelun opettajalla* terveyspalvelujärjestelmässä kliinisen hoitoharjoittelun yksikössä työskentelevää hammaslääkärinä, joka toimii perusopetuksen kliinisen hoitoharjoittelun opettajana
- 3) *kliinisen hoitoharjoittelun yksiköllä* terveyskeskusta ja sen osaa (esim. opetusterveyskeskus tai opetusklinikka), jossa suoritetaan perusopetuksen kliininen hoitoharjoittelu
- 4) *terveyskeskuksella* terveyskeskusta, jossa opiskelija suorittaa syventävän käytännön harjoittelun
- 5) *vastuuhjaajalla* terveyskeskuksen hammaslääkärinä, joka on nimetty syventävää käytännön harjoittelua suorittavan opiskelijan vastaavaksi ohjaajaksi.

Terveyskeskuksen ja yliopiston välisen yhteistyösopimuksen soveltaminen muihin yliopistoihin

Jotta terveyskeskus voi ottaa hammaslääketieteen opiskelijan palvelukseensa suorittamaan harjoittelua, tulee sillä olla voimassaoleva yhteistyösopimus syventävän käytännön harjoittelun toteuttamisesta Helsingin, Itä-Suomen, Oulun tai Turun yliopiston kanssa. Jos terveyskeskuksella on voimassaoleva yhteistyösopimus jonkin yliopiston kanssa, voi terveyskeskus tehdä työnsopimuksen harjoittelusta missä tahansa näistä yliopistoista opiskelevan opiskelijan kanssa.

Opiskelijan oikeus hakeutua syventävään käytännön harjoitteluun

Hammaslääketieteen yksikkö myöntää oikeuden aloittaa syventävä käytännön harjoittelu.

Oikeuden myöntäminen edellyttää, että opiskelija on suorittanut hyväksytysti hammaslääketieteen lisensiaatin tutkintoon vaadittavat kliiniset opinnot. Lisäksi seuraavien edellytysten tulee täytyä:

- teoriaopinnoista puuttuu korkeintaan kaksi loppukuulustelua
- opiskelija on suorittanut hyväksytysti ”Hammaslääketieteen kokoavat seminaarit” (Itä-Suomen yliopisto)
- tutkintoon kuuluvan tutkielman asiasisältö on jätetty tarkastettavaksi yliopiston käytännön mukaisesti.

Harjoittelusuunnitelma

Opiskelija laatii ennen harjoittelun aloittamista yhdessä hammaslääketieteen yksikön opettajan ja kliinisen hoitoharjoittelun opettajan kanssa harjoittelulle tavoitteet, jotka opiskelija kirjaa harjoittelusuunnitelmaan.

Opiskelija kirjaa harjoittelusuunnitelmaan hammaslääketieteen lisensiaatin tutkintoon sisältyvät mahdolliset suorittamattomat tentit, joihin hän osallistuu syventävän käytännön harjoittelun suorittamisen aikana.

Opiskelija kirjaa suunnitelmaan myös harjoittelun alku- ja loppupäivämäärän, ennalta tiedossa olevat poissaolopäivät ja työajan (koko-/puolipäivätyö). Työaika ilmoitetaan keskimääräisenä viikoittaisena työaikana.

Harjoittelupaikkaan hakeutuminen

Syventävä käytännön harjoittelu suoritetaan työsuhteessa kuntaan/kuntayhtymään.

Opiskelija hakeutuu itse työsuhteeseen sellaiseen terveyskeskukseen, joka on tehnyt sopimuksen yliopiston kanssa. Suomen Hammaslääkäriliitto ylläpitää rekisteriä sopimuksen tehneistä terveyskeskuksista.

Opiskelija voi hakea harjoittelupaikkaa jo ennen kuin harjoittelu-oikeus on myönnetty. Opiskelijan tulee tällöin kuitenkin ilmaista työnantajalle selkeästi, ettei harjoittelu-oikeutta vielä ole myönnetty.

Opiskelija tekee kirjallisen työsopimuksen työnantajan kanssa. Työsuhteeseen kuuluvat oikeudet ja velvollisuudet määräytyvät samalla tavoin kuin muillakin kunnan/kuntayhtymän hammaslääkäreillä.

Työsopimuksessa on suositeltavaa sopia koeajasta sekä siitä, että määräaikainen työsopimus on irtisanottavissa työsopimuslain mukaisilla perusteilla.

Harjoittelun pituus

Syventävän käytännön harjoittelun pituus on yhteensä kuusi kuukautta.

Harjoittelu on tarkoituksenmukaisinta suorittaa kokopäivätyönä keskeytymättömän kuuden kuukauden jakson aikana.

Kokopäivätyöllä tarkoitetaan tässä yhteydessä 30 tai sitä useamman tunnin työskentelyä viikossa. Jos opiskelija työskentelee vähintään 18,5 tuntia mutta alle 30 tuntia viikossa, on kyse puolipäivätyöstä. Puolipäivätyössä suoritettu aika puolitetaan. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kahden viikon harjoittelu puolipäivätyönä kerryttää yhden viikon harjoittelua.

Kokopäivätyötä tekevän opiskelijan lyhin hyväksytty yhtäjaksoinen harjoittelujakso on pääsääntöisesti yksi kuukausi (30 kalenteripäivää) ja puolipäivätyötä tekevän kaksi kuukautta (60 kalenteripäivää).

Syventävän käytännön harjoittelun aikana opetukseen osallistumisesta, vuosilomista, sairauslomista, perhevapaista ymv. syistä johtuvien poissaolojen enimmäismäärä on 14 kalenteripäivää. Tähän luetaan mukaan myös täydennyskoulutusta varten myönnetyt palkattomat työvapaat. Enimmäismäärän ylittävät poissaolot pidentävät harjoittelua.

Mikäli näyttää siltä, että poissaolojen määrä yhteensä tulee ylittämään sallitun määrän, on opiskelijan otettava yhteyttä työnantajaansa ja yliopistoon niin pian kuin mahdollista.

Huomautus

Kunnallisen lääkärien virkaehtosopimuksen mukainen säännöllinen työaika terveyskeskusten hammaslääkäreillä on 38 tuntia 15 minuuttia viikossa tai keskimäärin 38 tuntia 15 minuuttia viikossa työaikajaksossa. Palvelussuhteen ehtojen kannalta työsopimuksen perusteella tätä vähemmän työskentelevät ovat osa-aikaisia. Työajasta sovitaan työsopimuksessa.

Harjoittelijan ohjaaminen terveyskeskuksessa

Terveyskeskus nimeää harjoittelusta vastaavan ohjaajan (*jäljempänä "vastuuohjaaja"*), joka on toiminut vähintään kaksi vuotta päätoimisena hammaslääkärinä, sekä hänelle varahenkilöt sekä tarvittaessa muita ohjaajia. Päätoimisuudella tarkoitetaan sitä, että saatuaan oikeuden toimia hammaslääkärin ammatissa itsenäisesti on ohjaajan tullut toimia hammaslääkärin kliinisisissä tehtävissä pääosan työajastaan vähintään kaksi vuotta.

Terveyskeskus järjestää ohjauksen ja olosuhteet siten, että harjoittelun aikana on mahdollista saavuttaa harjoittelusuunnitelmassa mainitut tavoitteet.

Harjoittelun alussa opiskelija perehdytetään terveyskeskuksessa koko toimintaympäristöön.

Terveyskeskus on myös sitoutunut luomaan työyhteisöön opiskelulle myönteisen ja sitä edistävän ilmapiirin, jossa otetaan huomioon pedagoginen näkökulma esimerkiksi edistämällä harjoittelun tavoitteiden toteutumista, yleisesti hyväksytyjen ja kokemusperäisesti perusteltujen menettelytapojen noudattamista sekä jatkuvan arvioinnin periaatteita.

Tiedekunta tarjoaa sopimusterveyskeskuksille ohjauksen kannalta tarkoituksenmukaista koulutusta ja välittää tietoa opetuksen sisällöistä.

Tutkintoon kuuluvien opintojen suorittaminen harjoittelun aikana

Terveyskeskus on sitoutunut siihen, että opiskelija pääsee osallistumaan vähintään neljänä päivänä tutkintoon liittyvään opetukseen yliopistopaikkakunnalla, kun harjoittelu suoritetaan kokopäiväisenä. Opetukseen osallistuminen kirjataan etukäteen harjoittelusuunnitelmaan.

Jotta opiskelija pääsee osallistumaan tässä tarkoitettuun opetukseen, voi työnantaja hakemuksesta myöntää sitä varten työvapaata. Myös ansaittuja vuosilomapäiviä voidaan käyttää esimerkiksi tentteihin osallistumiseen.

Poissaolot opetukseen osallistumisen vuoksi sisältyvät poissaolojen enimmäismäärään (14 kalenteripäivää).

Opetukseen osallistuminen voidaan huomioida myös työaika-suunnittelussa. Mikäli opiskelijan osallistuminen tutkintoon liittyvään opetukseen mahdollistetaan työvuorosuunnittelulla siten, ettei hänen työaikansa ko. viikolla alene opetukseen osallistumisen vuoksi, ei katsota olevan kyse poissaolopäivästä.

Työnantajan velvollisuus osallistua opetukseen osallistumisesta aiheutuviin kustannuksiin määräytyy lääkärisopimuksen ja paikallisten käytäntöjen mukaan.

Opiskelijoiden asumis- ja matkakulut

Opiskelija vastaa harjoittelun aikaisista asumiskuluistaan sekä matkakuluista myös siltä osin, kun on kyse matkoista harjoittelupaikkakunnalta yliopistopaikkakunnalle osallistumaan tutkintoon liittyvään opetukseen. Työnantaja voi harkintansa mukaan osallistua kustannuksiin, mutta velvollisuutta tähän ei ole.

Harjoittelun arviointi ja hyväksymismenettely

Opiskelija osallistuu oman oppimisensa arviointiin ja syventävän käytännön harjoittelun toimivuuden kehittämiseen.

Harjoittelun alussa opiskelija perehdyttää vastuuhjaajan harjoittelusuunnitelmaan. He kirjaavat perehtyneensä siihen ja tarkentavat suunnitelmaa tarvittaessa.

Harjoittelun aikana vastuuhjaajan ja opiskelijan edellytetään pitävän vähintään kaksi seurantapalaveria, jotka opiskelija kirjaa ja vastuuhjaaja hyväksyy. Samalla kirjataan harjoittelun edistyminen suhteessa suunnitelmaan ja tarvittaessa yhdessä tarkennetaan suunnitelmaa. Ensimmäinen seurantapalaveri on pidettävä kolmen kuukauden kuluessa harjoittelun alkamisesta. Mikäli vastuuhjaaja tai opiskelija toteaa seurantapalaverissa tai muutoin, että harjoittelulla ei ole edellytyksiä toteutua suunnitelman mukaisesti, on hänen ilmoitettava siitä välittömästi hammaslääketieteen yksikölle, joka ryhtyy viipymättä tarvittaviin toimenpiteisiin.

Harjoittelujakson lopuksi vastuuhjaaja ja opiskelija kirjaavat kumpikin erikseen oman arvionsa harjoittelujaksosta ja tavoitteiden toteutumisesta.

Harjoittelun hyväksyminen edellyttää, että hammaslääketieteen yksikölle toimitetaan tiedot harjoittelun alku- ja loppupäivämääristä, poissaolopäivistä ja työajasta. Työaika ilmoitetaan keskimääräisenä viikoittaisena työaikana. Myös nämä opiskelija kirjaa ja työnantaja hyväksyy.

Hammaslääketieteen yksikkö ja kliinisen hoitoharjoittelun yksikkö yhteistyössä arvioivat, kuinka harjoittelulle asetetut tavoitteet on saavutettu. Hammaslääketieteen yksikkö hyväksyy opiskelijan henkilökohtaisessa harjoittelusuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti toteutuneen harjoittelun. Harjoittelun hylkäämisestä päättää tiedekunta.

Jos harjoittelua ei voida katsoa suoritetuksi hyväksytysti ja opiskelija tarvitsee asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi täydentävää harjoittelua, hammaslääketieteen yksikkö tarkentaa yhdessä opiskelijan kanssa harjoittelusuunnitelmaa.

Palaute

Hyväksytysti suoritettuna harjoittelun edellytyksenä on, että harjoittelujakson lopuksi sekä terveyskeskuksen vastuuohjaaja että opiskelija erikseen antavat hammaslääketieteen yksikölle kirjallisen palautteen harjoittelujakson toteuttamiseen liittyvistä asioista ja tarvittavista jatkotoimenpiteistä. Hammaslääketieteen yksikkö toimittaa jaksosta kerätyn palautteen tiedoksi kliinisen hoitoharjoittelun yksikölle, terveyskeskukselle ja opiskelijalle.

Työtodistus

Opiskelijalla on oikeus saada pyynnöstään työtodistus työnantajalta työsuhteen päätyttyä.

Vastuu vahingoista

Vastuu mahdollisesta vahingosta määräytyy potilasvahinkolain ja vahingonkorvauslain mukaan.

Erimielisyyksien selvittäminen

Opintosuoritusten osalta erimielisyydet ratkaisee sen yliopiston lääketieteellinen/terveystieteellinen tiedekunta, jossa opiskelijalla on tutkinnonsuoritusoikeus.

Palvelussuhteeseen liittyvät erimielisyydet ratkaistaan niitä koskevan lainsäädännön ja virka- ja työehtosopimusten määräysten mukaan.